

สทสว

คู่มือการปฏิบัติ

สมุทรสาครโมเดล การผลิตมะพร้าวน้ำหอม GI สร้างรายได้สูง

โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล
การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
กรมวิชาการเกษตร

ดาวน์โหลดเล่มคู่มือการปฏิบัติฯ

คู่มือการปฏิบัติ

สมุทรสาครโมเดล
การผลิตมะพร้าวน้ำหอม GI
สร้างรายได้สูง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
กรมวิชาการเกษตร

คำนำ

มะพร้าว น้ำหอมจังหวัดสมุทรสาคร มีลักษณะเด่นคือ ต้นเตี้ย ผลกลมรี ก้านมีจีบ เป็นพู 3 พู เปลือกมีสีเขียว เนื้อมะพร้าวเหนียวนุ่ม น้ำมะพร้าวมีรสหวาน และมีกลิ่นหอม คล้ายใบเตย กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงได้ขึ้นทะเบียนมะพร้าว น้ำหอมบ้านแพ้วเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส่งผลทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด แต่ปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีวิธีการผลิตมะพร้าว น้ำหอมเพื่อให้ได้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรผ่านโมเดลเกษตรกรรมที่สร้างมูลค่าสูงให้แก่ชุมชน 76 จังหวัด คณะผู้จัดทำจึงได้ถอดบทเรียนวิธีการปฏิบัติของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมาจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติ “สมุทรสาครโมเดลการผลิตมะพร้าว น้ำหอม GI สร้างรายได้สูง” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร นักวิชาการ และผู้สนใจ โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการพัฒนาหรือปรับใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถเพื่อการผลิตมะพร้าว น้ำหอมคุณภาพ รวมถึงการแปลงแม่พันธุ์เพื่อผลิตต้นกล้าพันธุ์ดีอย่างยั่งยืนต่อไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

พฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
ข้อมูลเกษตรกร	1
เทคโนโลยีการผลิตมะพร้าวน้ำหอม	3
เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำไปใช้	
◆ เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร	10
◆ เทคโนโลยีของเกษตรกร	10
ผลผลิต ต้นทุน รายได้ รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)	11
การยอมรับและความพึงพอใจเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร	12
คำแนะนำ	12

ข้อมูลเกษตรกร

สมุทรสาครโมเดล

การผลิตมะพร้าวน้ำหอม GI สร้างรายได้สูง

ข้อมูลเกษตรกร

นายบุญประเสริฐ ทรัพย์มา

บ้านเลขที่ 145 หมู่ 7

ตำบลบ้านแพ้ว

อำเภอบ้านแพ้ว

จังหวัดสมุทรสาคร

“สวนทรัพย์ประภา”

145 หมู่ 7 ตำบลบ้านแพ้ว อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดสมุทรสาคร รหัสไปรษณีย์ 74120

086-161-7733 , 082-484-1558

SUPPRAPA GARDEN -
สวนทรัพย์ประภา

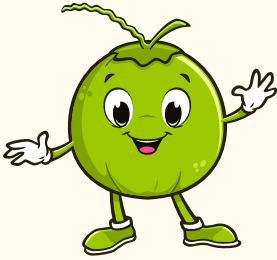
Supprapa@gmail.com

ประธานแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมบ้านแพ้ว ปลุกมะพร้าวน้ำหอมพื้นที่ 99 ไร่ จำหน่ายทั้งผลอ่อนและต้นกล้าพันธุ์ดี เป็นแปลงมะพร้าวน้ำหอมที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หรือ GI ของจังหวัดสมุทรสาครและได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มะพร้าวน้ำหอม) รหัสแปลง 74030100-9123-0056-0175 เป็นแหล่งผลิตมะพร้าว น้ำหอมคุณภาพที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาครและกระจายพันธุ์ดีไปปลูกทั่วประเทศ

คู่มือการปฏิบัติสมุทรสาครโมเดลการผลิตมะพร้าวน้ำหอม GI สร้างรายได้สูง

1

ปฏิทินการปลูก

ต้นกล้าพันธุ์ดี:
40-44 ต้น/ไร่

การปลูก
ปลูกใหม่ระหว่างต้น
6.50 ม. ระหว่างแถว
6 ม. และปลูกแซม
ทดแทนสวนเก่า
(อายุ~15 ปี)

การใส่ปุ๋ย:
ปีที่ 1 ใส่ 16-16-16 ทุก 2 เดือน
หลังปลูก
ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 ใส่ 21-0-0
16-20-0 16-16-16 21-0-0 และ
16-20-0 จำนวน 5 ครั้ง
ปีที่ 3 ใส่ 16-16-16 16-16-16
21-16-8 และ 14-7-35 จำนวน
4 ครั้ง
≥ปีที่ 4 ใส่ 16-16-16 16-16-16
16-20-0 16-16-16 และ 14-7-
35 จำนวน 5 ครั้ง ห่างกัน
ประมาณ 2 เดือน ตามลำดับ
เริ่มจากเดือนมกราคมของทุกปี

การให้น้ำ:
ปลูกใหม่ 2-3
ครั้ง/สัปดาห์
หลังจากนั้นให้ทุก
1-2 สัปดาห์

การเก็บเกี่ยว:
ผลอ่อน เก็บทุก 20-25
วัน และผลพันธุ์อายุ
ไม่ต่ำกว่า
11-12 เดือน

วิทยาการหลัง
การเก็บเกี่ยว:
ระวังอย่าให้เปลือกผล
อ่อนช้ำ

ปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปี

พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	เม.ค	เม.ย

การกำจัดวัชพืช:
ใช้ไกลโฟส~ 3-4 ครั้ง/ปี

ป้องกันกำจัดศัตรูสำคัญ
: หนอนหัวดำมะพร้าว แมลงดำหนามมะพร้าว
ด้วงแรดมะพร้าว ด้วงจวงมะพร้าว
: กระรอก

2

เทคโนโลยีการผลิตมะพร้าวน้ำหอม

การเตรียมดิน

แปลงเกษตรกรมีสภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่ม กลุ่มชุดดินดำเนินสะตวก (Dn) มีการระบายน้ำช้า ลักษณะของดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH) 7.5-8.5 และมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง จำเป็นต้องขุดยกร่องปลูก เพื่อป้องกันน้ำขังในช่วงฤดูฝน โดยมีหน้าร่องกว้าง 5.00 เมตร คลองน้ำกว้าง 1.50 เมตร ก้นคลองกว้าง 0.50 เมตร และลึก 1.50 เมตร

การปลูก

แบ่งเป็น

มะพร้าวน้ำหอมปลูกใหม่

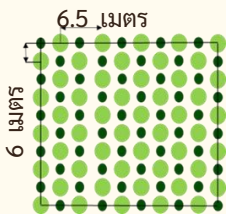
ชุดหลุมปลูกกว้างxยาวxลึกประมาณ 20-30 เซนติเมตร ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะปลูกระหว่างต้น 6.50 เมตร ระหว่างแถว 6 เมตร นำต้นกล้ามะพร้าวที่มีความสูงประมาณ 50 เซนติเมตรมาปลูก วางต้นให้ตั้งตรงกลบดินอย่าอัดดินให้บริเวณคอต้นกล้าแน่นเกินไปเพราะจะทำให้คอมะพร้าวเน่า หรือเจริญเติบโตช้า

มะพร้าวน้ำหอมปลูกแซมทดแทนสวนเก่า

เมื่อมะพร้าว

น้ำหอมในแปลงปลูกมีอายุประมาณ 15 ปี จะนำต้นกล้ามะพร้าวน้ำหอมพันธุ์ดีมาปลูกแซมระหว่างแถวเดิม

- สัญลักษณ์มะพร้าว น้ำหอม อายุ ~15 ปี
- สัญลักษณ์มะพร้าว น้ำหอมปลูกแซมทดแทนสวนเก่า

ผังแปลงปลูกมะพร้าว น้ำหอม

แปลงปลูกมะพร้าว น้ำหอม
ทดแทนสวนเก่า

คู่มือ

การปฏิบัติสมุทรสาครโมเดลการผลิตมะพร้าว น้ำหอม GI สร้างรายได้สูง

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

ปีที่ 1 หลังปลูกเกษตรกรจะใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 160 กรัม/ต้น/ครั้ง ทุก 2 เดือน

ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ย 21-0-0 อัตรา 600 กรัม/ต้น (มกราคม) ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ย 16-20-0 อัตรา 600 กรัม/ต้น (มีนาคม) ครั้งที่ 3 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 600 กรัม/ต้น (พฤษภาคม) ครั้งที่ 4 ใส่ปุ๋ย 21-0-0 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (กรกฎาคม) และครั้งที่ 5 ใส่ปุ๋ย 16-20-0 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (กันยายน)

ปีที่ 3 ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (มกราคม) ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (มีนาคม) ครั้งที่ 3 ใส่ปุ๋ย 21-16-8 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (พฤษภาคม) และครั้งที่ 4 ใส่ปุ๋ย 14-7-35 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (สิงหาคม)

ปีที่ 4 ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (มกราคม) ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (มีนาคม) ครั้งที่ 3 ใส่ปุ๋ย 16-20-0 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (พฤษภาคม) ครั้งที่ 4 ใส่ปุ๋ย 16-16-16 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (สิงหาคม) และครั้งที่ 5 ใส่ปุ๋ย 14-7-35 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น (กันยายน)

ส่วนมะพร้าวน้ำหอมที่ปลูกแซมทดแทนสวนเก่าในช่วงอายุ 1-2 ปี การดูแลรักษาจะเป็นผลพลอยได้จากต้นมะพร้าวน้ำหอมเดิม หลังจากนั้นจะใส่ปุ๋ยเหมือนกัน ใส่โดยหว่านปุ๋ยรอบโคนต้นแล้วรดน้ำตาม (ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์)

การให้น้ำ

พิจารณาจากความชื้นในดินโดยเฉพาะช่วงแล้งหากมะพร้าวน้ำหอมยังเล็กในช่วงปีแรกจำเป็นต้องให้น้ำบ่อยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แต่พอมะพร้าวน้ำหอมโตจะให้ทุก 1-2 สัปดาห์ โดยใช้เรื่อรดน้ำ ฟันฝอยขึ้นบนร่องปลูก

การลอกเลน

เป็นการนำดินในร่องรองมาใส่บนคันดินและบริเวณโคนมะพร้าวน้ำหอมหรือด้านข้างของคันดินปีละ 1 ครั้งในช่วงฤดูแล้ง เพื่อป้องกันไม่ให้ร่องตื้นสามารถกักเก็บน้ำได้ดี และมีธาตุอาหารสะสม

การควบคุมวัชพืช

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้สารเคมี เช่น ไกลโฟเสต ประมาณ 3-4 ครั้ง/ปี ขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของวัชพืช และอายุของต้นมะพร้าวน้ำหอม

แมลงศัตรูพืช

♦ **แมลงศัตรูสำคัญมะพร้าวน้ำหอม** ส่วนใหญ่จะพบการเข้าทำลายของด้วงแรด มะพร้าวและด้วงงวงมะพร้าว คำแนะนำหากพบการระบาดของแมลงศัตรูสำคัญเกษตรกรควรมีการป้องกันกำจัดโดยวิธีผสมผสาน ดังนี้

หนอนหัวดำมะพร้าว หนอนจะแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบแล้วลักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยเพื่อสร้างเป็นอุโมงค์สำหรับอาศัย ทางใบส่วนล่างจะถูกทำลายก่อน ใบที่ถูกทำลายจะแห้งเป็นสีน้ำตาลใบย่อยอาจถูกดึงยึดเรียงกันเป็นแพ หากทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้

การเข้าทำลายของหนอนหัวดำมะพร้าว

การป้องกันกำจัด

- ตัดใบที่มีหนอนไปเผาทำลาย และไม่เคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวมาจากแหล่งที่มีการระบาด
- ปลอ่ยแตนเบียนโกนีโอซิส และบราคอนอัตราชนิดละ 200 ตัว/ไร่ ปลอ่ยทุก 7 วัน ต่อเนื่อง 1 เดือน

- ใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส อัตรา 100 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่มหลักเฉียงแสงแดด

- ใช้สารเคมีฟลูเบนไดเอไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัม หรือคลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร (มีพิษน้อยต่อผึ้ง) หรือลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร (มีพิษสูงต่อกุ้ง) ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่น 1-2 ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม หากมีการปลอ่ยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อนปลอ่ย 2 สัปดาห์

แมลงดำหนามมะพร้าว หนอนและตัวเต็มวัยจะอาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่และกัดแทะกินผิวใบ เมื่อใบที่ถูกทำลายคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อนหากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาลขาวบ้านเรียกว่า “มะพร้าวหัวหงอก”

การเข้าทำลายของแมลงดำหนามมะพร้าว
ที่มา: สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

การป้องกันกำจัด

- ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดสและแตนเบียนเตตระสติคัส อัตราชนิดละ 5-10 ม้มมี/ไร่ ทุก 7 วัน ต่อเนื่อง 1 เดือน

ด้วงแรดมะพร้าว ตัวเต็มวัยบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหงเป็นริ้ว ๆ คล้ายหางปลา หรือพัด โดยรอยแผลที่ถูกกัดเป็นน้ำเยื่ออ่อนทำให้ด้วงงมะพร้าวสามารถเข้ามาวางไข่ได้

การเข้าทำลายของด้วงแรดมะพร้าว
ที่มา: สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

การป้องกันกำจัด

- กำจัดแหล่งขยายพันธุ์
- ใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม (เชื้อสด) อัตรา 2 ถุง (800 กรัม)/กองล่อเมื่อพบตัวหนอนด้วงแรดมะพร้าวในกองกักตัด
- ใช้กับดักฟีโรโมน จำนวน 1 กักดัก/พื้นที่ 10-12 ไร่
- ใช้สารไดอะซินอน 60% EC อัตรา 80 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร หรือคาร์บาริล 85% WP อัตรา 80 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ระบาดบริเวณคอกมะพร้าว ทุก 15-20 วัน

ด้วงวงมะพร้าว

จะวางไข่ตามบาดแผลของลำต้นหรือที่ด้วงแรดมะพร้าวเข้าทำลาย หรือตามรอยแตกของเปลือก หนอนที่ฟักออกจากไข่จะกัดกินชอนไชไปในต้นมะพร้าว ทำให้เกิดแผลนํ้าภายใน ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายจะแสดงอาการเฉาหรือยอดหักพับ ไม่สามารถส่งน้ำและอาหารไปถึงยอดได้ และทำให้ต้นมะพร้าวตายในที่สุด

การเข้าทำลายของด้วงวงมะพร้าว

ที่มา: สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

การป้องกันกำจัด

- นำน้ำมันเครื่องที่ใช้แล้วหรือชันผสมน้ำมันยางทารอบต้นตั้งแต่โคนถึงระดับเหนือพื้นดิน 2 ฟุต และบริเวณที่พบรอยแผลหรือรอยแตกของเปลือกเพื่อป้องกันการวางไข่ ปีละ 2 ครั้ง (สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช, 2563)

◆ **กระรอก** ใช้ฟันแทะคูหน้ากัดแทะผลมะพร้าวตั้งแต่ผลอ่อนจนถึงผลค่อนข้างแก่ กัดทำลายบริเวณส่วนหัวที่ติดกับขั้วของผล เจาะเป็นรูกลมจนทะลุเข้าไปกินทั้งน้ำและเนื้อมะพร้าว

การเข้าทำลายของกระรอก

การป้องกันกำจัด

ใช้สารเคมีซิงค์ฟอสไฟด์ 80% PW เป็นผงผสมกับข้าวสารหรือผลไม้เป็นเหยื่อพิษ อัตรา 0.8-1% วางเป็นจุด ๆ ตามพื้นดิน หรือบนคอมะพร้าว

การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

ใช้แรงงานคนตัดทะลายมะพร้าว น้ำหอมลงในท้องร่องที่มีน้ำขัง แล้วใช้เชือกผูกเพื่อลำเลียงขึ้นฝั่งมายังจุดรวบรวม

เก็บเกี่ยวมะพร้าว น้ำหอมผลอ่อนที่มีเนื้อ 1 ½ ชั้น-2 ชั้น ในต้นมะพร้าว น้ำหอมที่ปลูกแซมทดแทนสวนเก่าเพื่อจำหน่ายหลัง ทุก 20-25 วัน จนกว่าจะมีอายุครบ 10 ปี จึงเก็บเกี่ยวเป็นผลพันธุ์

เก็บเกี่ยวผลพันธุ์ที่มีอายุผลไม่ต่ำกว่า 11-12 เดือน ในต้นมะพร้าว น้ำหอมเดิมที่มีอายุประมาณ 15 ปี หรือตั้งแต่ 10 ปี เพื่อนำไปเพาะเป็นต้นกล้าจนกว่าจะล้มต้น

ในขณะลำเลียงมะพร้าว น้ำหอมผลอ่อนมายังจุดรวบรวมหรือขนส่งไปคลังควรระมัดระวังไม่ให้เกิดรอยขีดที่เปลือกเพราะจะเกิดปัญหาในการแต่งผล ทำให้มีตำหนิ และเป็นแหล่งสะสมโรค

เก็บเกี่ยวผลผลิตและลำเลียงมายังจุดรวบรวม

การเพาะต้นกล้าในแปลงเพาะชำ

♦ ปรับพื้นที่เพาะให้เสมอ วางเรียงผลให้ชิดกันเอาผลด้านที่ปาดเปลือกวางขึ้นข้างบนหันไปทางทิศเดียวกันกลบผลด้วยขุยมะพร้าวโดยให้ส่วนของผลโผล่ 1 ใน 3 ส่วน พรางแสงด้วยซาแรน 70 เปอร์เซ็นต์ และรดน้ำให้มีความชุ่มชื้น

♦ ใส่ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัม และ 25-7-7 อัตรา 10 กิโลกรัม จำนวน 2 ครั้ง/รุ่น (รุ่นละ 4,500 ผล) ครั้งที่ 1 หลังเพาะ 1-2 เดือน และครั้งที่ 2 ใส่หลังครั้งแรก 1 เดือน ใช้เวลาเพาะประมาณ 5 เดือน ต้นกล้าจะมีขนาดที่สามารถจำหน่ายได้ คือ มีความสูงจากโคนต้นถึงปลายใบ 50 เซนติเมตร

♦ พันสารเคมีป้องกันกำจัดโรค เช่น ไดฟิโนโคนาโซล และป้องกันกำจัดแมลง เช่น อีมาเม็กตินเบนโซเอต ตามความจำเป็น

การเพาะต้นกล้ามะพร้าว น้ำหอม

การตลาด

- ❖ มะพร้าว น้ำหอม ผลอ่อน จำหน่ายให้แก่สิ่งในพื้นที่
- ❖ ต้นกล้าพันธุ์ดี จำหน่ายในนาม “สวนทรัพย์ประภา”

ผู้ซื้อมารับถึงสวน หรือบริการส่ง (คิดค่าขนส่ง)

สั่งซื้อหรือจองล่วงหน้า ผ่านช่องทางการโทร ออนไลน์ เพจ เฟสบุ๊ก

และแอปพลิเคชันไลน์

ให้คำแนะนำและติดตามหลังการขาย

ขอรับรองแปลงแม่พันธุ์

ขยายพื้นที่ปลูก ปลูกแซมทดแทนสวนเก่า และผลิตต้นกล้าพันธุ์ดี

อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการของผู้ซื้อ

เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำไปใช้

เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร

- 1) การคัดเลือกแม่พันธุ์
- 2) การเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อทำพันธุ์
- 3) การคัดเลือกลักษณะของต้นกล้าที่ปกติ (ภาคผนวก)
- 4) การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวโดยวิธีผสมผสาน

เทคโนโลยีของเกษตรกร

- 1) การเตรียมหลุมและปลูก ขุดหลุมปลูกกว้าง×ยาว×ลึก 20-30 เซนติเมตร ไม่ใส่วัสดุปรับปรุงดินก่อนปลูก ปลูกโดยวางต้นกล้าตั้งตรง และไม่ปักหลักยึดต้นกล้าเพื่อป้องกันลม เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ และต้นกล้าสูงประมาณ 50 เซนติเมตร
- 2) ตัดต้นที่มีลักษณะผลลีบ หรือใหญ่ ทางใบยาวหรือสั้นถี่บางกว่าปกติ โคนต้นใหญ่ และน้ำของมะพร้าวน้ำหอมไม่หวานออกจากแปลงปลูก
- 3) การใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวน้ำหอมตามรายละเอียดในโมเดล (ปรับใช้ตามสถานการณ์การผลิต)

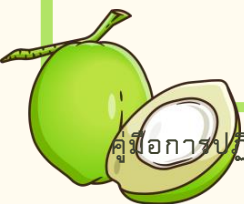
ผลผลิต ต้นทุน รายได้ รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)

รายการ/ปี	2563	2564	2565	เฉลี่ย 3 ปี	2566
ผลผลิต					
- ผลอ่อน (ผล)	0	57	1,745	901	1,712
- ต้นกล้าเกรด 1 (ต้น)	2,500	2,800	2,451	2,584	2,402
- ต้นกล้าเกรด 2 (ต้น)	417	467	408	431	400
ราคา (บาท)					
- ผลอ่อน	0	7.25	9.56	8.41	11.70
- ต้นกล้าเกรด 1	70	70	70	70	75.24
- ต้นกล้าเกรด 2	20	20	20	20	20
ต้นทุน (บาท)	18,027	19,457	26,257	21,247	24,497
รายได้ (บาท)	183,333	205,749	196,417	195,166	208,763
รายได้สุทธิ (บาท)	165,306	186,292	170,160	173,919	184,266

หมายเหตุ: แปลงมะพร้าวอ่อนปลูกแซมทดแทนสวนเก่า พื้นที่ 16 ไร่

-มะพร้าวอ่อน อายุ 26 ปี (ปี 2540-2566) จำนวน 400 ต้น ผลิตต้นกล้าพันธุ์ดี

-มะพร้าวอ่อน อายุ 4 ปี (ปี 2563-2566) จำนวน 600 ต้น ผลิตมะพร้าวผลอ่อน

การยอมรับและความพึงพอใจเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร

1) คัดต้นแม่พันธุ์ดีตามเกณฑ์ ตัดต้นที่กลายพันธุ์หรือมีลักษณะด้อยออกจากแปลง ทำให้ได้ผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมที่ดี และมีคุณภาพ โดยต้นกล้าจากผลพันธุ์ที่นำมาเพาะ 60 เปอร์เซ็นต์เป็นต้นกล้าที่มีลักษณะดี (เกรด 1)

2) ใช้แนวทางปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (GAP: มะพร้าวน้ำหอม)

ตัดต้นไม่ตรงตามเกณฑ์

ต้นกล้าลักษณะดี

ต้นกล้าที่คัดออก (เกรด 2)

และปลูกทดแทน

3) ป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าวโดยใช้กับดักฟีโรโมนเพื่อล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย และหนอนหัวดำมะพร้าวใช้สารเคมีที่มีพิษน้อยต่อสิ่ง ส่วนเปลือกที่เกิดจากการปาดผลพันธุ์ไปเพาะจะนำไปลงน้ำในร่องหรือบ่อที่ขุดเมื่อเต็มจะกลบด้วยดินเป็นการป้องกันการวางไข่ของด้วงแรดมะพร้าวและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน

คำแนะนำ

สภาพพื้นที่/จังหวัด

- ◆ พื้นที่กลุ่ม/ราชมณฑล ต้องยกร่องปลูก เช่น จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี และนครปฐม
- ◆ พื้นที่ทั่วไป ต้องมีแหล่งน้ำที่กักเก็บน้ำได้ตลอดปี
- ◆ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน และปุ๋ยเคมีเพื่อให้ได้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมที่ดี
- ◆ สร้างสวนใหม่ในพื้นที่ยกร่องปลูก ในปีแรกต้องลงทุนประมาณ 40,000-50,000 บาท/ไร่ และพื้นที่ทั่วไป 25,000-35,000 บาท/ไร่
- ◆ การผลิตต้นกล้าพันธุ์ดี (ภาคผนวก)

แหล่งน้ำ ควรเป็นพื้นที่ชลประทานหรือมีแหล่งน้ำเสริม เมื่อเกิดสภาวะแล้ง/ฝนตกทิ้งช่วงติดต่อกันเป็นเวลานาน

ภาคผนวก

1) เกณฑ์การคัดเลือกแม่พันธุ์

- ❖ อายุต้นแม่ไม่ต่ำกว่า 10 ปี (ที่ตั้งแปลงห่างจากแปลงมะพร้าวตาล/มะพร้าวแกงอย่างน้อย 300 เมตร และมีต้นไม้ใหญ่ล้อมรอบ หรือถ้าเป็นทุ่งโล่งให้ห่างจากมะพร้าวธรรมชาติอย่างน้อย 5 กิโลเมตร)
- ❖ มีผลดกไม่ต่ำกว่า 120 ผล/ต้น/ปี
- ❖ อายุเริ่มตกผลไม่มากกว่า 3.5 ปี
- ❖ ลำต้นสมบูรณ์ แข็งแรง ปล้องถี่ และต้นเตี้ย
- ❖ ทรงพุ่มใบควรเป็นรูปทรงกลม ทางใบไม่กระจุกตัวบริเวณปลายยอด และไม่ลู่ลง
- ❖ ทางก้านใบสั้น ก้านแข็งแรง แผ่กระจายโดยรอบต้นเป็นรูปทรงกลม
- ❖ มีทางใบไม่ต่ำกว่า 25 ทางใบ
- ❖ มีจั่นทุกซอกใบ และมีผลติดทุกจั่น
- ❖ ผลสดควรเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ 7 เดือน มีเนื้อมะพร้าวประมาณ 90-100 กรัม มีความหนา 2-2 ½ ชั้น มิลลิเมตร) เนื้อนึ่งทั้งผล และบริเวณหัวผลเนื้อหนาขาวขุ่น (ไม่เป็นวันบาง)
- ❖ ปริมาณน้ำไม่ต่ำกว่า 250 มิลลิตร/ผล
- ❖ น้ำหนักผลรวมเปลือกไม่ต่ำกว่า 1,500 กรัม
- ❖ ความหวานของน้ำมะพร้าว (ปริมาณของแข็งที่มีความหวานละลายน้ำได้ (Total Soluble Solid: TSS) ไม่น้อยกว่า 7.0 องศาบริกซ์
- ❖ รูปร่างผลรีเล็กน้อย เมื่อวัดผลอ่อนทั้งเปลือกมีเส้นรอบวงตามแนวนอนและแนวตั้งของผลเฉลี่ย 45 และ 52 เซนติเมตร ตามลำดับ ผลปอกเปลือกก่อนข้างกลมก้นป้าน มีเส้นรอบวงแนวนอน และแนวตั้งเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 30 และ 32 เซนติเมตร ตามลำดับ
- ❖ ผลแก่ มีน้ำหนักผลแห้งไม่ต่ำกว่า 0.8 กิโลกรัม/ผล ผลมีขนาดสม่ำเสมอ สมบูรณ์ไม่ลีบ และหุ่ย เปลือกมีสีน้ำตาล เป็นจุดตกกระมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของผิวเปลือก
- ❖ มีกลิ่นหอมที่ปลายรากอ่อน กะลาอ่อน น้ำและเนื้อมะพร้าว (วิเคราะห์ และคณะ, 2562)

2) เกณฑ์การเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อทำพันธุ์

- ❖ อายุผล ไม่ต่ำกว่า 11-12 เดือน
- ❖ เปลือกมีสีน้ำตาลอมเขียว ผลแห้งน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 0.8 กิโลกรัม/ผล มีขนาดสม่ำเสมอ สมบูรณ์ ไม่ลีบ และหยุ
- ❖ มีความสมบูรณ์ของผล เมื่อเขย่าผลต้องได้ยินเสียงน้ำ แต่หากไม่ได้ยินเสียงน้ำ น้ำหนักเบาต้องคัดทิ้ง เพราะเมื่อนำมาเพาะเปอร์เซ็นต์ความงอกจะต่ำ
- ❖ ผลไม่เป็นโรคและแมลงเข้าทำลายหรือมีอาการผิดปกติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการงอกของผลพันธุ์
- ❖ ไม่ควรเก็บผลพันธุ์เกิน 2 สัปดาห์ เพราะจะส่งผลต่อการงอกของต้นกล้าที่ไม่สมบูรณ์

3) เกณฑ์การคัดเลือกลักษณะของต้นกล้าที่ปกติ

- ❖ ต้นกล้าสมบูรณ์ ต้นตรง ไม่คดงอ
- ❖ รอบโคนต้นไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร และโคนใหญ่ไม่เรียวยาวเล็ก ใบกว้าง มีสีเขียวเข้ม เห็นเส้นใบเด่นชัด ก้านใบมีสีเขียว และมีใบจริงไม่ต่ำกว่า 5 ใบ
- ❖ มีความสูงไม่ต่ำกว่า 40 เซนติเมตร (โคนต้นกล้าถึงปลายใบ) อายุต้นกล้าไม่ต่ำกว่า 5 เดือน และไม่มีโรคและแมลงเข้าทำลาย (ทิพยา และคณะ, 2562)

ทั้งนี้ได้มีการบูรณาการร่วมกันจากแหล่งองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นายบุญประเสริฐ ทรัพย์มา เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมพันธุ์ดี บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร นายวิลาศ กำเนิดไทย เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวน้ำหอม จังหวัดชุมพร และนักวิชาการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรในการระดมความรู้ และประสบการณ์มาจัดทำเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานวิจัยรวมถึงเพื่อการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวให้แก่ผู้สนใจ

คณะทำงาน

1. นางอุดม วงศ์ชนะภัย	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวปยุดา สลับศรี	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
3. นางวีราดา อังคสุทธิพงษ์	นักวิชาการเกษตร
4. นางสาวจารุณี ศรีโชติ	นักวิชาการเกษตร
5. นายสำเร็จ อินทร์น้ำ	นักวิชาการเกษตร
6. นายวรานนท์ วิชาธรณ์	นักวิชาการเกษตร
7. นางวิขยา เรืองกิตติบริบูร	นักวิชาการเกษตร
8. นายอุดมศักดิ์ ดวนมีสุข	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

คณะทำงานติดตามและคัดเลือกแปลงต้นแบบโครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล

การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง สวพ.5

1. นางอารดา มาสรี	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5
2. นายดาวรุ่ง กวทียน	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุทัยธานี
3. นายเกรียงศักดิ์ ชาติบริดี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี
4. นายรัชชก ทองเวียง	รักษาการผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี
5. นายอุดมศักดิ์ ดวนมีสุข	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
6. นางเพ็ญลักษณ์ ชูดี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครปฐม
7. นายนพพร ศิริพานิช	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี
8. นายนิพนธ์ กษณะวรรณ	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์
9. นางอริญญา กู่วิไล	ผู้อำนวยการกลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
10. นางสาวเครือวัลย์ บุญเงิน	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ
11. นางสาววาริรัตน์ สมประทุม	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
12. นายปิยนันท์ พวงจันทร์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
13. นางสาววิขยา สุวรรณอักษร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
14. นางสาวฉัตรมณี สิวษ์สุวรรณ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

สนับสนุนงบประมาณ โดย กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)

ติดต่อสอบถาม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

133 หมู่ 10 ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม

จังหวัดราชบุรี (70120)

โทร. 032-240959/แฟกซ์ 032-240958

E-mail: racha1@doa.in.th